

KOMISIONERI PËR MBROJTJEN NGA DISKRIMINIMI

Nr. 215 Prot.

Tiranë, më 07 . 02 . 2023

V E N D I M

Nr. 26, Datë 07 . 02 . 2023

Bazuar në nenin 32/1/a dhe nenin 33 të ligjit 10221/2010 “Për Mbrojtjen nga Diskriminimi”, të ndryshuar, Komisioneri për Mbrojtjen nga Diskriminimi mori në shqyrtim ankesën me nr. 132 Regj., datë 08.09.2022, të Fondacionit “Së Bashku”, kundër subjektit Credins Bank/dega Vorë, me pretendimin e diskriminimit për shkak të “aftësisë së kufizuar¹”, të personave me aftësi të kufizuar.

Në përfundim të shqyrtimit të ankesës, Komisioneri për Mbrojtjen nga Diskriminimi,

K O N S T A T O I:

I. Parashtrimi i fakteve sipas subjektit ankues.

Subjekti ankues, Fondacioni “Së Bashku”, ka informuar Komisionerin lidhur me problematikën e hasur prej tyre, duke parashtruar si më poshtë vijon:

“Fondacioni “Së Bashku”, që prej muajit prill 2022 po zbaton nismën “Të rinjtë për gjithëpërfshirjen” në Bashkitë: Kamëz, Vorë dhe Kavajë. Qëllimi i këtij projekti është edukimi i të rinjve të bashkive Kamëz, Vorë dhe Kavajë për aktivizimin dhe diversitetin rinor, me synimin përfundimtar krijimin e një grupi për çdo bashki prej 15 aktivistësh që mund të sjellin ndryshime konkrete/nisma, ku bëhet fjalë për përmirësimin e aksesit për personat me aftësi të kufizuara (AK), përmirësimin e gjithëpërfshirjes në shërbimet ekzistuese të bashkive dhe ngritjen e ankesave ndaj bashkive për të garantuar një komunitet gjithëpërfshirës për të rinjtë me, dhe pa aftësi të kufizuara.

¹ Referuar dokumentacionit respektiv, Fondacioni “Së Bashku” mbron të drejtat e personave me aftësi të kufizuara (PAK, përfshirë dhe personat që janë përdorues të karriges me rrota, për shkak të aftësisë së kufizuar apo pa aftësi të kufizuara të tyre).

Në kuadër të sa më sipër, në Bashkinë Vorë është ngritur grupi i të rinjve aktivistë, të cilët nga inspektimi në terren në këtë Bashki kanë konstatuar problematika në garantimin e aksesueshmërisë për personat me aftësi të kufizuara (PAK), në Credins Bank sh.a, dega Vorë (referuar në vijim edhe si Banka)”. Nga fotot e dëguara bashkëlidhur ankesës evidentohet mungesa e rampës në pjesën hyrëse të godinës së Credins Bank sh.a , dega Vorë.

Në përfundim, subjekti ankues ka kërkuar nga Komisioneri për Mbrojtjen nga Diskriminimi, konstatimin e diskriminimit të personave me AK, nga ana e Credins Bank sh.a, dega Vorë, për shkak të aftësisë së kufizuar.

II. Ndjekja e procedurës për shqyrtimin e ankesës nga Komisioneri.

Fondacioni “Së Bashku”, është një organizatë jofitimpurëse, regjistruar si person juridik, me vendimin nr. 427, datë 18.06.2013, të Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Tiranë. Referuar akteve themeluese, shoqata ka si qëllim dhe objekt të veprimtarisë së tij mbrojtjen e interesave të komunitetit të grupeve të përjashtuara në Shqipëri (*duke përfshirë gratë, të moshuarit, fëmijët dhe të rinjtë që vijnë nga familje dhe shtresa të ulëta social-ekonomike, personat me aftësi të kufizuara, fëmijët dhe të rinjtë romë, etj*).

Bazuar në ankesën e paraqitur, Fondacioni “Së Bashku” pretendon mohimin e barazisë dhe diskriminimin e personave me aftësi të kufizuar lidhur me mohimin e aksesueshmërisë për personat me aftësi të kufizuara (PAK), nga ana e Credins Bank sh.a, dega Vorë, për shkak të mungesës së rampës.

Pala ankuese pretendon se është diskriminuar për sa kohë që dispozitat ligjore të aktit normativ, VKM-së nr. 1503, datë 19.11.2003 “*Për miratimin e rregullores “Për shfrytëzimin e hapësirave nga ana e personave me aftësi të kufizuara”*”, nëpërmjet të cilave PAK janë përfitues në mënyrë të drejtpërdrejtë, nuk zbatohen nga ana e Credins Bank sh.a, dega Vorë.

Bazuar në nenin 32, pika 1, shkronjën “b”, të ligjit nr. 10221/2010 “*Për Mbrojtjen nga Diskriminimi*”, të ndryshuar, parashikohet:

“1. Komisioneri ka kompetencë: b) të shqyrtojë ankesat nga organizatat që kanë një interes të ligjshëm për të vepruar në emër dhe me pëlqimin me shkrim të individëve ose grupeve të individëve që pretendojnë se ka ndodhur diskriminimi ose në emër të tyre për çështje që lidhen me interesa kolektive...”

Bazuar në nenin 4, të ligjit nr. 10221/2010 “*Për Mbrojtjen nga Diskriminimi*”, të ndryshuar, ku përcaktohen subjektet e ligjit, parashikohet:

1. Ky ligj zbatohet për të gjithë personat, që jetojnë dhe qëndrojnë në territorin e Republikës së Shqipërisë. 2. Shtetasit shqiptarë, me banim të përkohshëm ose të përhershëm jashtë kufijve të Republikës së Shqipërisë, gëzojnë mbrojtjen, që ofron ky ligj, në marrëdhëniet me organet shtetërore shqiptare. 3. Personat fizikë e juridikë të huaj, me banim, vendqëndrim apo seli jashtë territorit të Republikës së Shqipërisë, gëzojnë mbrojtjen, që ofron ky ligj, në marrëdhëniet me organet shtetërore shqiptare.”

Bazuar në nenin 32, pika 3, të ligjit nr. 10221/2010 “Për Mbrojtjen nga Diskriminimi”, të ndryshuar, përcaktohet se: “3. Për shqyrtimin e ankesave që i drejtohen, komisioneri zbaton normat e parashikuara në Kodin e Procedurave Administrative, me përjashtim të procedurave që parashikohen nga ky ligj”.

Bazuar në nenin 33, pika 3, të LMD-së përcaktohet se: “3. Për shqyrtimin e ankesave që i drejtohen, Komisioneri zbaton normat e parashikuara në Kodin e Procedurave Administrative, me përjashtim të procedurave që parashikohen nga ky ligj”.

Bazuar në këto dispozita ligjore rezulton se kërkesën për të filluar një procedurë administrative pranë Komisionerit mund ta bëjë edhe një subject, i cili nuk pretendon diskriminim në emrin e vet,

pra që nuk ka një interes legjitim të drejtëpërdrejtë të vetin. Në këtë rast që ky subject të legjitimohet për të bërë ankesë dhe për të filluar një procedurë administrative pranë Komisionerit duhet të provojë se është mbajtës i interesave kolektive, të cilat mund të çënohen nga procedura konkrete administrative. Një palë e tillë duhet të provojë lidhjen e detyrueshme, të drejtëpërdrejtë që duhet të ekzistojë ndërmjet veprimtarisë që ai kryen dhe çështjes së paraqitur pranë Komisionerit.

Bazuar në statutin dhe aktin e themelimit, subjekti ankues, Fondacioni “Së Bashku”, është një organizatë jofitimprurëse e krijuar, me qëllimin që t’u përgjigjet nevojave të grupeve të përjashtuara në Shqipëri, duke përfshirë personat me aftësi të kufizuara.

Sa më sipër, Komisioneri vlerëson se provohet lidhja e detyrueshme, e drejtëpërdrejtë që duhet të ekzistojë ndërmjet veprimtarisë së Fondacionit dhe çështjes që ky subject/kjo organizatë ka paraqitur.

Bazuar në këto dispozita ligjore, pala ankuese, Fondacioni “Së bashku”, në cilësinë e personit juridik, është subject i ligjit nr. 10221/2010 “Për Mbrojtjen nga Diskriminimi”, të ndryshuar, dhe legjitimohet për të paraqitur ankesën objekt shqyrtimi, në kuadër të përfaqësimit të interesave të gjithë grupit të personave me AK, të cilët janë përfitues të VKM-së nr. 1503, datë 19.11.2003 “Për miratimin e rregullores “Për shfrytëzimin e hapësirave nga ana e personave me aftësi të kufizuara””.

Shkaku i pretenduar nga ankuesi *aftësia e kufizuar*, është shkak i mbrojtur nga neni 1, i ligjit 10 221/2010 “Për Mbrojtjen nga Diskriminimi”, të ndryshuar, ku parashikohet se:

“Ky ligj rregullon zbatimin dhe respektimin e parimit të barazisë dhe mosdiskriminimit në lidhje me racën, etninë, ngjyrën, gjuhën, shtetësinë, bindjet politike, fetare ose filozofike, gjendjen ekonomike, arsimore ose shoqërore, gjininë, identitetin gjinor, orientimin seksual, karakteristikat e seksit, jetesën me HIV/AIDS, shtatzëninë, përkatësinë prindërore, përgjegjësinë prindërore, moshën, gjendjen familjare ose martesore, gjendjen civile, vendbanimin, gjendjen shëndetësore, predispozicionet gjenetike, pamjen e jashtme, aftësinë e kufizuar, përkatësinë në një grup të veçantë, ose me çdo shkak tjetër.”

Bazuar në nenin 3, pika 2, të ligjit nr. 10221/2010 “Për Mbrojtjen nga Diskriminimi”, të ndryshuar, parashikohet se:

“2. “Diskriminim i drejtpërdrejtë” është ajo formë diskriminimi që ndodh kur një person ose grup personash trajtohen në mënyrë më pak të favorshme sesa një person tjetër, ose një grup tjetër personash në një situatë të njëjtë a të ngjashme, bazuar në cilindo shkak të përmendur në nenin 1 të këtij ligji”.

Bazuar në nenin 7, pika 1, të ligjit nr. 10221/2010 “Për Mbrojtjen nga Diskriminimi”, të ndryshuar, mbrojtja nga diskriminimi garantohet ndaj çdo veprimi ose mosveprimi të autoriteteve publike ose personave fizikë a juridikë, që marrin pjesë në jetën dhe sektorët publikë ose privatë, që krijojnë baza për mohimin e barazisë ndaj një personi apo grupi personash, ose që i ekspozon ata ndaj një trajtimi të padrejtë dhe jo të barabartë, kur ata ndodhen në rrethana të njëjta ose të ngjashme, në krahasim me persona të tjerë ose grupe të tjera personash.

Mbrojtja nga diskriminimi në fushën e ofrimit të të mirave dhe shërbimeve, gëzon një mbrojtje të veçantë në kuadër të Kreut IV, të ligjit nr. 10221, datë 04.02.2010 “Për Mbrojtjen nga Diskriminimi”, të ndryshuar.

Konkretisht në nenin 20, pikat 1 dhe 2, të po këtij ligji, përcaktohet se:

“1. Personi fizik ose juridik që ofron të mira apo shërbime për publikun, me pagesë ose jo, ndalohet të diskriminojë një person tjetër, i cili kërkon t'i arrijë ose t'i përdorë ato

a) duke refuzuar t'i japë një personi apo grupi personash të mira apo shërbime për shkaqet e përmendura në nenin 1 të këtij ligji;

b) duke refuzuar t'i ofrojë një personi të mira apo shërbime në mënyrë të ngjashme, ose me cilësi të ngjashme, ose në kushte të ngjashme me ato në të cilat këto të mira apo shërbime i ofrohen publikut në përgjithësi.

2. Pika 1 e këtij neni zbatohet veçanërisht për: ...

c) kontributin dhe mundësinë për të përfiturar të mira nga skemat e mbrojtjes shoqërore, duke përfshirë asistencë sociale, sigurime shoqërore, mbrojtje të fëmijëve, përfitim për shkak të aftësisë së kufizuar, apo ndonjë skemë tjetër të mbrojtjes sociale ose avantazh tjetër social të ofruar për publikun...”

Ankesa e paraqitur është në përputhje me kërkesat e nenit 33, pika 3, të ligjit nr.10221/2010 “Për Mbrojtjen nga Diskriminimi”, të ndryshuar dhe u pranua për shqyrtim, pasi nuk ekziston asnjë nga shkaqet për mospranim të përcaktuara nga neni 33, pika 4, të po këtij ligji.

Në zbatim të parashikimeve ligjore, të neneve 32 dhe 33, të ligjit nr. 10 221/2010 “Për Mbrojtjen nga Diskriminimi”, të ndryshuar, Komisioneri ka shqyrtuar çështjen duke ndërmarrë hapat si më poshtë:

1. Nëpërmjet shkresës nr. 1202/1 prot., datë 12.09.2022, nga ana e KMD-së i është kërkuar informacion Credins Bank/selisë qendrore dhe degës Vorë, si palë kundër së cilave është paraqitur ankesa, mbi masat e ndërmarra prej tyre për garantimin e standardeve të aksesueshmërisë fizike për personat me aftësi të kufizuara (paraplegjikë-tetraplegjikë, të verbër dhe persona që nuk dëgjojnë) në godinën ku ushtrojnë veprimtarinë e tyre.

Në përgjigje të shkresës së sipërcituar, Credins Bank sh.a, me anë të shkresës nr.65763/1 prot., datë 23.09..2022, ndër të tjera, ka informuar Komisionerin, si më poshtë vijon:

“Credins Bank sh.a është një shoqëri tregtare që ushtron veprimtaritë bankare të lejuara dhe të licensuara nga autoritetet shtetërore dhe për të cilat iu nënshtrohet dispozitave ligjore përkatëse.

Në kuadër të mbrojtjes nga diskriminimi, Banka Credins ka marrë të gjitha masat e parashikuara në ligj dhe aktet nënligjore, duke parashikuar në rregulloret e brendshme të Bankës, të gjitha mundësitë për marrjen e një shërbimi sa më efikas dhe të barabartë për personat me aftësi të kufizuara. Në kuadër të masave pozitive, Banka në Rregulloren e Brendshme të saj “Për kryrjen e veprimeve në bankë nga persona që nuk dinë apo nuk mund të shkruajnë për shkak të ndonjë sëmundje apo të metash fizike apo të pazotë për të vepruar”, ka marrë masat duke parashikuar si më poshtë:

- *Persona që nuk dinë apo nuk mund të nënshkruajnë për shkak të ndonjë sëmundjeje apo të metash fizike;*
- *Persona që nuk mund të shkruajnë;*
- *Persona me aftësi të kufizuara (PAK): invalid pune, të verbër, paraplegjikë e tetraplegjikë, etj;*
- *Persona që vuajnë nga sëmundje mendore-persona që u hiqet ose kufizohet zotësia për të vepruar, me vendim gjykate”.*

Referuar thelbit të kërkesës, Banka parashtron se, ambienti ku ushtrohet veprimtaria bankare në qytetin e Vorës, është një ambient i marrë me qira dhe se hapësira e jashtme e ndërtesës është një hapësirë në bashkëpronësi, si e tillë, Banka Credins nuk mund të kryejë punime të jashtme, pa marrë miratimin e pronarit/bashkëpronarëve të godinës. Lidhur me ambientet e brendshme të degës Vorë, Banka informon se plotësohen të gjitha kriteret e aksesueshmërisë fizike sipas legjislacionit në fuqi.

Banka thekson se ka mundësuar që 90% të aksesit dhe transaksioneve bankare mund të kryhen dhe *on line*, nëpërmjet aplikacionit “Credins Online”, gjithashtu tërheqja e vlerave monetare mund të kryhet në një nga 71 ATM-të e instaluara në të gjithë Shqipërinë, të cilat janë lehtësisht të aksesueshme nga individët PAK.

Banka evidenton faktin se, qëllimi i saj nuk ka qenë dhe nuk është diskriminues ndaj individëve PAK, përkundrazi kjo Bankë ka mbështetur dhe e mbështet këtë kategori personash nëpërmjet programeve të saj të përgjegjësisë sociale.

1. Për një gjykim sa më të drejtë dhe objektiv të çështjes, si dhe në zbatim të parimit të barazisë për një proces të rregullt ligjor, Komisioneri, me anë të shkresës me nr. 1202/3 prot., datë 23.11.2022, njoftoi palët lidhur me zhvillimin e seancës dëgjimore më datë 05.12.2022².

Seanca dëgjimore u zhvillua me datë 13.12.2022, me praninë e përfaqësuesve ligjorë³ të dy palëve: K. S për palën ankuese, Fondacionin “Së Bashku”, dhe M. S, për Credins Bank sh.a.

Gjatë seancës palët bënë të njohur qëndrimin e tyre respektiv, qëndrim i cili ka të bëjë me kërkesën e subjektit ankues lidhur me aksesueshmërinë e PAK në ambientet e brendshme të Bankës dhe nga ana tjetër, me qëndrimin e Bankës lidhur me mundësitë reale për të mundësuar një gjë të tillë. Përfaqësuesi i Bankës evidentoi faktin se, ambienti aktual u mor me qira në kushtet e emergjencës, për shkak se godina e vjetër ku ushtronin veprimtarinë më përpara u dëmtua nga tërmeti i nëntorit të vitit 2019, tërmeti i cili dëmtoi rëndë shumë ndërtesa të qytetit Vorë duke e kthyer në problematike situatën e gjetjes së një ambienti tjetër të përshtatshëm për vijimin e veprimtarisë së Bankës.

2. Në vijim të komunikimit me Bankën Credins sh.a, nëpërmjet email-it datë 26.01.2023, Komisioneri iu drejtuar Bankës, duke kërkuar të njihet me faktin nëse ajo ka marrë ndonjë masë konkrete pozitive lidhur me plotësimin e kritereve të aksesueshmërisë së PAK në ambientet ku ajo ushtron veprimtarinë e saj, në degën Vorë.
3. Nëpërmjet email-it datë 30.01.2023, Banka Credins sh.a ka informuar Komisionerin se, në vijim të konsiderimit të problematikës së ngritur, ajo ka vijuar interesimin dhe angazhimin lidhur me marrjen e masave të nevojshme për të mundësuar adresimin e zgjidhjen e kësaj problematike. Në këtë kuadër, Banka shprehet se, ka kontaktuar një subjekt të specializuar për aplikimin e shenjave ndihmëse për personat që nuk shikojnë dhe njëkohësisht ka angazhuar edhe ekspertë të fushës për të vlerësuar mundësinë e instalimit të rampave në shkallët hyrëse të ambienteve të Bankës Credins, dega Vorë.

² Me e-mail-in datë 04.05.2022, përfaqësuesja e Bashkisë Korçë informoi se për arsye shëndetësore dhe familjare, kërkon shtyrjen e zhvillimit të seancës dëgjimore.

Me e-mail-in datë 28.04.2022, përfaqësuesja e DRSHTSH Korçë informoi se nuk kanë parashtrime të tjera lidhur me çështjen dhe për arsye të ngarkesës në punë, nuk mund të marrë pjesë në seancën dëgjimore.

Me e-mail-in datë 05.12.2022, palët u informuan për shtyrjen e zhvillimit të seancës dëgjimore, për në datë 13.12.2022.

³ Referuar Autorizimeve përkatëse, depozituar në dosjen e subjektit ankues.

Nga ana e Bankës janë bashkëlidhur fotot ilustruese, lidhur me aplikimin/montimin e shenjave ndihmëse për personat që nuk shikojnë.

4. Në zbatim të parimit të kontradiktoritetit e transparencës, për një gjykim sa më të drejtë të çështjes, përfaqëueses së Fondacionit “Së Bashku”, i janë dërguar nëpërmjet e-mailit⁴, përgjigjja e fotot bashkëlidhur, nga ana e subjektit Credins Bank sh.a.

Pasi është njohur me qëndrimin e provat e sjella nga subjekti sipërcituar, përfaqësuesja e Fondacionit “Së Bashku”, znj. Lala, nëpërmjet emailit të dërguar me datë 31.01.2023, është tërhequr nga ankesa e bërë pranë KMD-së, pasi ka vlerësuar reagimin e shpejtë të Credins Bank sh.a dhe masat e ndërmarra prej tyre, pas ndërmjetësimit të Komisionerit, si dhe konsiderimin në vijimësi, për zgjidhjen përfundimtare të çështjes së aksesueshmërisë në godinën e Credins Bank, dega Kavajë, në zbatim të kriterëve teknike të përcaktuara në *VKM -në nr. 1503, datë 19.11.2003 “Për miratimin e rregullores “Për shfrytëzimin e hapësirave nga ana e personave me aftësi të kufizuara”*”.

Komisioneri konstaton se procedura administrative konkrete ka filluar mbi bazën e ankesës së paraqitur nga Fondacioni “Së Bashku”, i cili është tërhequr nga ankesa, pasi falë ndërhyrjes në KMD-së, është arritur qëllimi për të cilin kjo OJF kishte depozituar këtë ankesë.

Në këto kushte, Komisioneri vlerëson se qëllimi për të cilin ishte filluar hetimi administrativ është përmbushur në thelb, dhe në referencë të nenit 33, pika 9, të ligjit 10221/2010 “Për Mbrojtjen nga Diskriminimi”, të ndryshuar, ku parashikohet se: “Kur e sheh të përshtatshme, Komisioneri kërkon të arrijë marrëveshje pajtimi mes ankuesit dhe personit kundër së cilit është paraqitur ankesa”, KMD vlerëson se është arritur efektiviteti dhe qëllimi për të cilin ishte iniciuar ankesa.

Në nenin 90/3 të ligjit nr. 44/2015 “Kodi i Procedurave Administrative i Republikës së Shqipërisë” parashikohet përfundimi i procedurës administrative: “Procedura administrative, e nisur me kërkesë apo kryesisht, deklarohet e përfunduar pa një vendim përfundimtar për çështjen, në rastet e parashikuara në nenet 93-96 të këtij Kodi. Deklarata e përfundimit të procedurës administrative, pa një vendim përfundimtar për çështjen, përbën akt administrativ”.

Njëkohësisht, në referencë të nenit 94/1, të ligjit nr. 44/2015 “Kodi i Procedurave Administrative i Republikës së Shqipërisë”, i cili parashikon se: “Si rregull, në procedurën administrative të nisur me kërkesë, organi publik deklaron përfundimin e saj pa një vendim përfundimtar për çështjen, nëse pala që ka paraqitur kërkesën e tërheq atë”, Komisioneri deklaron përfundimin e saj pa një vendim përfundimtar.

PËR KËTO ARSYE:

⁴ Dërguar nga inspektori i çështjes nëpërmjet e-mailit të datës 31.01.2023.

Mbështetur në nenin 90/3 dhe 94/1, të ligjit nr. 44/2015 “Kodi i Procedurave Administrative i Republikës së Shqipërisë”, nenin 1, nenin 7, pika 1, neni 20 dhe 21, pika 1, nenin 32, pika 1, shkronja a) e nenin 33, pikat 9-10, të ligjit nr. 10221, datë 04.02.2010 “Për Mbrojtjen nga Diskriminimi”, të ndryshuar,

Komisioneri për Mbrojtjen nga Diskriminimi,

V E N D O S I:

1. Të deklarojë të përfunduar procedurën administrative për shqyrtimin e ankesës nr. 132, datë 08.09.2022, të Fondacionit “Së Bashku”, pasi është arritur efektiviteti dhe qëllimi, për të cilin kishte filluar procedura hetimore.
2. Credins Bank sh.a dhe Credins Bank sh.a, dega Vorë, në përfundim të ndërtimit të rampës në godinën e kësaj të fundit, të informojnë Komisionerin lidhur me zbatimin e kritereve të aksesueshmërisë, sipas VKM nr. 1503, datë 19.11.2003 “Për miratimin e rregullores “Për shfrytëzimin e hapësirave nga ana e personave me aftësi të kufizuara””. Të depozitojnë pranë KMD-së dokumentacionin përkatës dhe fotot ilustruese, lidhur me respektimin e kritereve teknike e ligjore të aksesueshmërisë, sipas VKM-së respektive.
3. Kundër këtij vendimi lejohet ankim në Gjykatën Administrative të Shkallës së Parë Tiranë, brenda 45 ditëve nga marrja dijani.

KOMISIONERI

Robert GAJDA